

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi - Experimental) มุ่งที่จะศึกษาเปรียบเทียบผลของการมอบหมายงาน โดยใช้ทีมการพยาบาลของพยาบาลวิชาชีพ กับการมอบหมายงานตามแบบปกติ โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. เพื่อเปรียบเทียบสัมพันธภาพเชิงวิชาชีพของพยาบาลวิชาชีพก่อน และหลังการปฏิบัติงานด้วยวิธีการมอบหมายงานแบบทีมการพยาบาล
2. เพื่อเปรียบเทียบสัมพันธภาพเชิงวิชาชีพ ของพยาบาลวิชาชีพ ในกลุ่มพยาบาลที่ปฏิบัติงานด้วยวิธีการมอบหมายงานแบบทีมการพยาบาล กับกลุ่มพยาบาลที่ปฏิบัติงานด้วยวิธีปกติ
3. เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจในการปฏิบัติการพยาบาล ของพยาบาลวิชาชีพ ก่อนและหลังการปฏิบัติงาน ด้วยวิธีการมอบหมายงานแบบทีมการพยาบาล
4. เพื่อเปรียบเทียบ ความพึงพอใจในการปฏิบัติการพยาบาล ของพยาบาลวิชาชีพ ในกลุ่มพยาบาล ที่ปฏิบัติงานด้วยวิธีการมอบหมายงานแบบทีมการพยาบาล กับกลุ่มพยาบาลที่ปฏิบัติงานด้วยวิธีปกติ

ตัวอย่างประชากร

ตัวอย่างประชากร คือ พยาบาลวิชาชีพที่ชั้นทะเบียนประกอบวิชาชีพสาขาการพยาบาล ผดุงครรภ์และอนามัยชั้น 1 ที่ปฏิบัติงานเฉพาะเวรเช้าในหอผู้ป่วยสามัญ ของโรงพยาบาล สมเด็จพระปิ่นเกล้า กรมแพथทหารเรือ จำนวนทั้งสิ้น 40 คน จาก 4 หอผู้ป่วย ตัวอย่างประชากรแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ.

1. กลุ่มทดลอง เป็นพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในหอผู้ป่วยศัลยกรรมชั้น 6 และหอผู้ป่วยสูติตำรี 2-3 จำนวน 20 คน ซึ่งปฏิบัติงานด้วยวิธีการมอบหมายงานแบบทีมการพยาบาล ส่วนใหญ่มีวุฒิทางการศึกษาพยาบาลระดับปริญญาตรี มีประสบการณ์การทำงานในหอผู้ป่วย อยู่ระหว่าง 1-5 ปี และมีอายุเกิน 21 ปีแล้วทั้งสิ้น

2. กลุ่มควบคุม เป็นพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในหอผู้ป่วยศัลยกรรมชาย และหอผู้ป่วยนารีบน จำนวน 20 คน ซึ่งปฏิบัติงานด้วยวิธีการมอบหมายงานตามแบบปกติ ส่วนใหญ่มีวุฒิทางการศึกษาพยาบาลระดับปริญญาตรี มีประสบการณ์การทำงานในหอผู้ป่วยอยู่ระหว่าง 1-5 ปี และมีอายุเกิน 21 ปีแล้วทั้งสิ้น

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบ่งออกเป็น 2 ประเภท ซึ่งได้ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา และตรวจสอบความเที่ยงแล้ว

ก. เครื่องมือประกอบการวิจัย ได้แก่

1. คู่มือการปฏิบัติงานแบบทีมการพยาบาล
2. แบบทดสอบความรู้ เรื่องการปฏิบัติงานแบบทีมการพยาบาล
3. แบบตรวจราชการและแบบสังเกตการจัดแบ่งและกระจายงาน การประชุม

ปรึกษา การนิเทศบุคลากร และการใช้กระบวนการพยาบาล

ข. เครื่องมือสำหรับเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่

1. แบบประเมินสัมพันธภาพเชิงวิชาชีพของพยาบาลวิชาชีพ ซึ่งผ่านการทดสอบความเที่ยงแล้ว มีค่าความเที่ยง .94
2. แบบประเมินความพึงพอใจในการปฏิบัติการพยาบาลของพยาบาลวิชาชีพ ซึ่งผ่านการทดสอบความเที่ยงแล้ว มีค่าความเที่ยง .96

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยมีขั้นตอน ดังนี้

1. อบรมให้ความรู้เรื่องการปฏิบัติงานแบบทีมการพยาบาล โดยวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิทางการบริหารการพยาบาล ให้กับพยาบาลวิชาชีพกลุ่มทดลอง วัตถุประสงค์ก่อนและหลังการอบรม ผู้เข้ารับการอบรมทุกคน มีคะแนนความรู้เพิ่มขึ้น เมื่อเปรียบเทียบกับคะแนนความรู้ก่อนการอบรม และผู้เข้ารับการอบรมทุกคนมีคะแนนความรู้หลังการอบรม ตั้งแต่ร้อยละ 60 ขึ้นไป (คะแนนแสดงในตารางผนวก ข.) ซึ่งพร้อมที่จะปฏิบัติงาน แบบทีมการพยาบาลได้ หลังการอบรม ให้

พยาบาลกลุ่มทดลอง ได้ฝึกปฏิบัติงานด้วยวิธีการมอบหมายงานแบบทีมการพยาบาล คนละ 1 ครั้ง ในเวรเช้าวันราชการ เพื่อให้เกิดความพร้อมก่อนการทดลองจริง จนครบ 20 คน ใช้เวลาในการฝึกปฏิบัติทั้งสิ้น 4 สัปดาห์

2. เก็บรวบรวมข้อมูลก่อนการทดลอง (Pre - Test) ด้วยแบบประเมินความพึงพอใจในการปฏิบัติการพยาบาล และแบบประเมินสัมพันธภาพเชิงวิชาชีพ ก่อนการทดลองทั้งกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม

3. การทดลอง ให้พยาบาลกลุ่มทดลองจำนวน 20 คน ปฏิบัติงานด้วยวิธีการมอบหมายงานแบบทีมการพยาบาล ในบทบาทหัวหน้าทีม คนละ 3 ครั้ง เฉพาะเวรเช้าวันราชการ ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัย สังเกตการปฏิบัติงานโดยใช้แบบตรวจรายการ และแบบสังเกตการปฏิบัติงานแบบทีมการพยาบาล 4 กิจกรรม ได้แก่ การจัดแบ่งและกระจายงานการพยาบาล การประชุมปรึกษาทางการพยาบาล การนิเทศบุคลากรพยาบาลและการใช้กระบวนการพยาบาลของพยาบาลแต่ละคน ซึ่งได้หมุนเวียนกันปฏิบัติงานในบทบาทหัวหน้าทีม คนละ 3 ครั้ง ครบทุกคนและจากการตรวจสอบการปฏิบัติตามกิจกรรม ทีมการพยาบาลทั้ง 4 กิจกรรม พบว่า ทั้ง 20 คน มีคะแนนการปฏิบัติรวม 4 กิจกรรม ในแต่ละครั้งการปฏิบัติผ่านตามเกณฑ์คือมากกว่า ร้อย 70 ขึ้นไป ใช้เวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล 8 สัปดาห์

4. เก็บรวบรวมข้อมูลหลังการทดลอง (Post - Test) ด้วยแบบประเมินความพึงพอใจในการปฏิบัติการพยาบาล และแบบประเมินสัมพันธภาพเชิงวิชาชีพ หลังการทดลอง ทั้งกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC⁺⁺

(Statistic Package for the social Science / Personal Computer) ทำการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. คำนวนค่าร้อยละของข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลของพยาบาล ค่าร้อยละของคะแนนการทดสอบความรู้ และค่าร้อยละของคะแนนการปฏิบัติงานแบบทีมการพยาบาล
2. ทดสอบค่าที่ ค่าคะแนนเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบระดับสัมพันธภาพเชิงวิชาชีพ และความพึงพอใจในการปฏิบัติการพยาบาลของพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงาน แบบทีม

การพยาบาล และแบบปกติ เปรียบเทียบผลก่อนการปฏิบัติ หลังการปฏิบัติและเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มโดยกำหนดระดับความมีนัยสำคัญ ที่ระดับ .05

สรุปผลการวิจัย

1. เปรียบเทียบผลการปฏิบัติงานด้วยวิธีการมอบหมายงานแบบทีมการพยาบาล กับวิธีการมอบหมายงานแบบปกติต่อสัมพันธภาพเชิงวิชาชีพของพยาบาลวิชาชีพ ได้ผลดังนี้
  - 1.1 สัมพันธภาพเชิงวิชาชีพของพยาบาลวิชาชีพ ก่อนการทดลองระหว่าง พยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานด้วยวิธีการมอบหมายงานแบบทีมพยาบาล กับแบบปกติไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทุกด้าน (ตารางที่ 2)
  - 1.2 สัมพันธภาพทางเชิงวิชาชีพของพยาบาลวิชาชีพ ภายหลังจากการปฏิบัติงานด้วยวิธีการมอบหมายงาน แบบทีมพยาบาล สูงกว่าก่อนการปฏิบัติงานด้วยวิธีการมอบหมายงานแบบทีมการพยาบาล โดยพบว่า คะแนนเฉลี่ยสัมพันธภาพเชิงวิชาชีพของพยาบาลวิชาชีพ หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง ในด้านการให้ความช่วยเหลือกันและกัน การให้ความสนับสนุนกันและกัน ความเป็นมิตรและความรื่นรมย์ การทำงานของกลุ่มที่มุ่งความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายร่วมกัน การริเริ่มสร้างสรรค์ การติดต่อสื่อสารระบบเปิด และความเป็นอิสระจากการคุกคาม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนในด้านความมั่นใจและความไว้วางใจ พบว่าคะแนนเฉลี่ยสัมพันธภาพเชิงวิชาชีพ หลังการทดลองไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ตารางที่ 3)
  - 1.3 สัมพันธภาพเชิงวิชาชีพของพยาบาลวิชาชีพ ที่ปฏิบัติงานด้วยวิธีการมอบหมายงานแบบปกติ ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทุกด้าน (ตารางที่ 4)
  - 1.4 สัมพันธภาพเชิงวิชาชีพหลังการทดลองของพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานด้วยวิธีการมอบหมายงานแบบทีมการพยาบาล สูงกว่าสัมพันธภาพเชิงวิชาชีพของการพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานตามแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกด้าน (ตารางที่ 5)
2. การเปรียบเทียบผลการปฏิบัติงาน ด้วยวิธีการมอบหมายงานแบบทีมการพยาบาล กับวิธีการมอบหมายงานแบบปกติต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติกรพยาบาล ของพยาบาลวิชาชีพได้ผลดังนี้

2.1 ความพึงพอใจในการปฏิบัติการพยาบาล ก่อนการทดลองระหว่างพยาบาลวิชาชีพ ที่ปฏิบัติงานด้วยวิธีการมอบหมายงานแบบทีมการพยาบาลกับแบบปกติ ทุกด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทุกด้าน

2.2 ความพึงพอใจในการปฏิบัติการพยาบาล ของพยาบาลวิชาชีพหลังการปฏิบัติงานด้วยวิธีการมอบหมายงานแบบทีมการพยาบาล สูงกว่าก่อนปฏิบัติงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกด้าน คือความสำเร็จ ด้านการได้รับการยกย่องด้านลักษณะงาน ด้านความรับผิดชอบ ด้านมีโอกาสก้าวหน้า และด้านสัมพันธภาพกันระหว่างผู้ร่วมงาน

2.3 ความพึงพอใจในการปฏิบัติการพยาบาล ก่อนการทดลองและหลังการทดลองของพยาบาลวิชาชีพ ที่ปฏิบัติงานด้วยวิธีการมอบหมายงานตามแบบปกติ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทุกด้าน

2.4 ความพึงพอใจในการปฏิบัติการพยาบาล ของพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานด้วยวิธีการมอบหมายงานแบบทีมการพยาบาล สูงกว่าความพึงพอใจในการปฏิบัติการพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานตามแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกด้าน

อภิปรายผลการวิจัย

ตอนที่ 1

ผลของการปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพ ด้วยวิธีการมอบหมายงานแบบทีมการพยาบาล ต่อสัมพันธภาพเชิงวิชาชีพของพยาบาลวิชาชีพ

1. จากการเปรียบเทียบผลของการปฏิบัติงาน ด้วยวิธีการมอบหมายงานแบบทีมการพยาบาลกับการมอบหมายงานแบบปกติ ต่อสัมพันธภาพเชิงวิชาชีพของพยาบาลวิชาชีพ พบว่าพยาบาลที่ปฏิบัติงานด้วยวิธีการมอบหมายงานแบบทีมการพยาบาล มีค่าคะแนนเฉลี่ยสัมพันธภาพเชิงวิชาชีพในด้านความมั่นใจและความไว้วางใจ ด้านการให้ความช่วยเหลือกันและกัน ด้านการให้ความสนับสนุนกันและกัน ด้านความเป็นมิตรและความรื่นรมย์ ด้านการทำงานของกลุ่มที่มุ่งความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายร่วมกัน ด้านการริเริ่มสร้างสรรค์ ด้านการติดต่อสื่อสารระบบเปิด และด้านความเป็นอิสระจากการคุกคาม สูงกว่าพยาบาลที่ปฏิบัติงานตามแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัย สามารถอธิบายได้ดังนี้

ด้านความมั่นใจ และความไว้วางใจ พบว่า ในเรื่องการบอกข้อมูลที่จำเป็นและ สำคัญ แก่ผู้ร่วมงาน ด้วยความเต็มใจและไม่ปิดบังในกลุ่มที่ปฏิบัติงานแบบทีม มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่ม ที่ปฏิบัติงานแบบปกติ เป็นเพราะในการปฏิบัติกิจกรรมที่การพยาบาล พยาบาลต้องพูดคุยปรึกษากัน ขณะประชุมปรึกษาทางการพยาบาล หรือในกิจกรรมการนิเทศ การปฏิบัติการนิเทศด้วยพฤติกรรม การสอน แนะนำ ให้คำปรึกษา ช่วยเหลือกันและกัน ซึ่งจะทำให้เกิดความมั่นใจและความไว้วางใจ ซึ่งกันและกันของพยาบาลให้สูงขึ้นด้วย

ด้านการให้ความช่วยเหลือกันและกันและด้านการให้การสนับสนุนกันและกัน พบว่า พยาบาลมีพฤติกรรมการให้ความช่วยเหลือ และสนับสนุนกันและกัน ในลักษณะการพึ่งพาอาศัยกัน การแลกเปลี่ยนความรู้ความชำนาญในการปฏิบัติงานเฉพาะให้แก่กันและกัน การร่วมมือในการ ปฏิบัติงาน การกระตุ้น ส่งเสริม และเป็นกำลังในการปฏิบัติงานแก่กันและกัน ซึ่งมีค่าคะแนน เฉลี่ยในกลุ่มที่ปฏิบัติงานแบบทีมการพยาบาลสูงกว่ากลุ่มที่ปฏิบัติงานแบบปกติ เป็นเพราะในการ ปฏิบัติงานแบบทีมการพยาบาลนั้น พฤติกรรมการให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนกันและกันจะเกิดขึ้น ได้เสมอในกิจกรรมการวางแผนการพยาบาล การให้การพยาบาลผู้ป่วย การร่วมเสนอความคิดเห็น การช่วยเหลือ และสนับสนุนกันทั้งสิ้น

ด้านความเป็นมิตร และความรื่นรมย์ ของพยาบาลที่ปฏิบัติงานแบบทีมการพยาบาล พบว่า ในเรื่องการมีขวัญและกำลังใจในการทำงานการรู้สึกว่าเป็นบรรยากาศในการทำงาน อบอุ่น การเป็นกันเองในการทำงาน มีการทักทายไต่ถามความสุข ความทุกข์ ของกันและกันและการมีทัศนคติที่ดีต่อกันระหว่างเพื่อนร่วมงาน ทั้งในด้านส่วนตัวและการทำงาน ซึ่งมีค่าคะแนนเฉลี่ยสูง เป็นเพราะในบรรยากาศของการทำงานแบบทีมการพยาบาล พยาบาลจะต้องติดต่อพูดคุย ปรึกษากัน ทั้งในกิจกรรมการมอบหมายงาน การประชุมปรึกษา การนิเทศและการใช้กระบวนการ พยาบาล ซึ่งในทางปฏิบัติทุกกิจกรรมดังกล่าว จะต้องมีการปรึกษาหารือกันเองไม่เป็นทางการ ซึ่ง ก่อให้เกิดความเป็นมิตร และความรื่นรมย์ ในพยาบาลที่ปฏิบัติงานแบบทีมการพยาบาลได้

ด้านการทำงานของกลุ่มที่มุ่งความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายร่วมกัน พบว่า พยาบาลได้มีการ ทบทวน ประเมินผล และแก้ไขผลงานของกลุ่มอยู่เสมอ มีการร่วมทำกิจกรรมของกลุ่มร่วมกัน ตามความสามารถ ได้ร่วมมือกับเพื่อนร่วมงาน ในฐานะสมาชิกคนหนึ่งของกลุ่ม โดยมีมุ่งที่ เป้าหมายของการทำงานและรู้สึกว่าการทำงานเป็นกลุ่ม ก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงานสูง ซึ่งในกลุ่มที่ปฏิบัติงาน แบบทีมการพยาบาลมีคะแนนเฉลี่ยในเรื่องดังกล่าวสูงกว่ากลุ่มที่ปฏิบัติงาน

ตามแบบปกติ อธิบายได้ว่า ตามหลักการของการทำงานแบบทีมการพยาบาลซึ่ง Rinehart (1969) กล่าวว่า ทีมการพยาบาลเป็นการปฏิบัติงานร่วมกันของบุคลากรพยาบาล โดยมีเป้าหมายร่วมกันคือ การให้การพยาบาลผู้ป่วยเป็นรายบุคคลอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งให้เห็นว่า การปฏิบัติงานแบบทีมการพยาบาลที่ถูกต้องตามหลักการ ย่อมก่อให้เกิดการทำงานของกลุ่มที่มุ่งความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายร่วมกันของพยาบาลได้

ด้านการริเริ่มสร้างสรรค์และด้านการติดต่อสื่อสารระบบเปิด พบว่า พยาบาลสามารถวิพากษ์วิจารณ์การทำงานและผลงานแก่เพื่อนร่วมงานในลักษณะสร้างสรรค์ได้ ร่วมเสนอแนวคิดใหม่เพื่อปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงการทำงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และพร้อมที่จะเปลี่ยนแปลงวิธีการทำงาน เพื่อเพิ่มคุณภาพงาน ได้อภิปรายปัญหาในการทำงานร่วมกันด้วยบรรยากาศเป็นกันเอง และได้ปรึกษาหารือกันทั้งในเรื่องงานและเรื่องส่วนตัว ซึ่งพยาบาลที่ปฏิบัติงานแบบทีมการพยาบาลมีคะแนนเฉลี่ยในเรื่องดังกล่าวสูงกว่าพยาบาลที่ปฏิบัติงานตามปกติ ซึ่งอธิบายได้ว่า การปฏิบัติงานแบบทีมการพยาบาล เป็นการทำงานร่วมกันของบุคลากรพยาบาล โดยเฉพาะในกิจกรรมการใช้กระบวนการพยาบาล การวางแผนการพยาบาล ต้องใช้ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในความคิดหรือวิเคราะห์ปัญหา และกำหนดแนวทางปฏิบัติที่เหมาะสมแก่ผู้ป่วยแต่ละราย อีกทั้งในการร่วมประชุมปรึกษาทางการพยาบาล ต้องใช้พลังความคิดร่วมจากพยาบาลทุกคน จึงจะถือว่าการประชุมปรึกษารับรู้เป้าหมายได้ กล่าวได้ว่าการริเริ่มสร้างสรรค์ มีโอกาสเกิดได้มากในบรรยากาศของการปฏิบัติงานแบบทีมการพยาบาล ซึ่ง Peterson (1968) ได้กล่าวถึงการปฏิบัติงาน แบบทีมการพยาบาลว่า บุคลากรพยาบาลในทีมจะต้องร่วมกันในการประเมินปัญหาวางแผนการพยาบาล ปฏิบัติการพยาบาลและประเมินผล

ด้านความเป็นอิสระจากการคุกคาม พบว่า พยาบาลมีสิทธิตัดสินใจในการทำงานที่อยู่ในความรับผิดชอบของตนเอง มีอิสระที่จะเสนอตนเอง เพื่อรับผิดชอบงานได้เท่าเทียมกันสามารถปฏิบัติงานโดยปราศจากการตำหนิหรือควบคุมซึ่งกันและกัน โดยคะแนนเฉลี่ยในเรื่องดังกล่าวของพยาบาลที่ปฏิบัติงานแบบทีมการพยาบาลสูงกว่าพยาบาลที่ปฏิบัติตามแบบปกติ อธิบายได้ว่า การปฏิบัติงานแบบทีมการพยาบาลจะช่วยส่งเสริมให้พยาบาล มีความรับผิดชอบในงานตามบทบาทหน้าที่ ซึ่งการมอบหมายงานของทีมการพยาบาลนั้น Kron (1981) กล่าวว่าจะต้องเป็นการมอบหมายหน้าที่และความรับผิดชอบ โดยการมอบหมายงานจะต้องเหมาะสมกับหน้าที่และความรับผิดชอบของบุคลากรพยาบาลแต่ละคนเป็นสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับ หวงรัตน์ บุญญานุรักษ์ (2519) ที่ได้กล่าวว่า การ

มอบหมายงานพยาบาลเป็นกิจกรรมการบริหารด้วยวิธีการกระจายอำนาจ (Decentralization Management) เพื่อให้ผู้ปฏิบัติได้มีโอกาสแสดงความสามารถ แสดงความคิดเห็น และแสดงความคิดริเริ่มในการทำงาน จึงกล่าวได้ว่าการมอบหมายงานในทีมที่เหมาะสม จะช่วยส่งเสริมการทำงานของพยาบาล ด้านความเป็นอิสระจากการควบคุมได้

เมื่อพิจารณาสัมพันธภาพเชิงวิชาชีพในภาพรวมแล้ว แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่าในการปฏิบัติงานด้วยวิธีการมอบหมายงานแบบทีมการพยาบาล การมีสัมพันธภาพเชิงวิชาชีพสามารถเกิดขึ้นได้ ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง ในการปฏิบัติวิชาชีพการพยาบาลที่มุ่งหวังให้มีการแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์และข้อมูลร่วมกัน มีการใช้ประโยชน์ด้านของความเชี่ยวชาญของแต่ละคนให้เต็มที่และมีการปฏิบัติงานในลักษณะทางการสนับสนุนส่งเสริมกันระหว่างบุคลากรในกลุ่ม ทั้งหมดที่กล่าวมานี้เป็นจุดมุ่งหมายของการทำงานแบบทีมตามข้อเสนอ ของ Dienemann (1990) ซึ่ง Hyett (1988) ได้อธิบายเพิ่มเติมไว้ด้วยว่า ในการปฏิบัติงานที่เป็นไปในรูปแบบที่มีการประชุมเชิงการปรึกษา (Consulting Meeting) จะก่อให้เกิดความเข้าใจอันดีต่อกันและมีผลต่อการพิจารณาความรู้ความสามารถของบุคคลด้วย สอดคล้องกับที่ Kelly (1981) ได้กล่าวถึงสัมพันธภาพเชิงความช่วยเหลือ (Helping Relationship) ไว้ว่ามีผลให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันในกลุ่มที่ได้มีกิจกรรม เช่น ความช่วยเหลือเกิดขึ้น ทั้งยังก่อให้เกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และพลังวิชาชีพได้ด้วย (Beyer and Marshall, 1981) ดังนั้น การปฏิบัติงานด้วยวิธีการมอบหมายงานแบบทีมการพยาบาล จะมีผลดีต่อการปฏิบัติวิชาชีพการพยาบาลอย่างเห็นได้ชัดเจน

2. จากการเปรียบเทียบ ผลการปฏิบัติงานด้วยวิธีการมอบหมายงานแบบทีมการพยาบาลก่อน และหลังการปฏิบัติงานต่อสัมพันธภาพเชิงวิชาชีพของพยาบาลวิชาชีพ พบว่า หลังการปฏิบัติงานมีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าก่อนการปฏิบัติงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในด้านการให้ความช่วยเหลือกันและกัน ด้านการให้ความสนับสนุนกันและกัน ด้านความเป็นมิตรและความรุ่มรวย ด้านการทำงานของกลุ่มที่มุ่งความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายร่วมกัน ด้านการริเริ่มสร้างสรรค์ ด้านการติดต่อสื่อสารระบบเปิดและด้านความเป็นอิสระจากการคุกคาม จึงเป็นการสนับสนุนว่าการใช้ทีมการพยาบาล ก่อให้เกิดสัมพันธภาพเชิงวิชาชีพได้ ดังเหตุผลที่อธิบายมาข้างต้น ส่วนด้านความมั่นใจและความไว้วางใจที่พบว่าไม่มีความแตกต่างกัน เมื่อเปรียบเทียบก่อนและหลังการปฏิบัติงานแบบทีมการพยาบาลนั้น อธิบายได้ว่าอาจเป็นเพราะช่วงเวลาการ

ทดลองยังไม่ยาวนานเพียงพอแก่การสร้างเชื่อมั่นและความไว้วางใจได้ จึงควรมีการศึกษาติดตามระยะยาวต่อไป

ดังนั้น ข้อค้นพบจากการวิจัยสนับสนุนการปฏิบัติงานด้วยวิธีการมอบหมายงานแบบทีม การพยาบาล ที่มีองค์ประกอบของกิจกรรม 4 อย่างคือ การจัดแบ่งและกระจายงานการพยาบาล การประชุมปรึกษาทางการพยาบาล การใช้กระบวนการพยาบาล และการนิเทศบุคลากรพยาบาล ซึ่งเป็นกิจกรรมที่สามารถสร้างความสัมพันธ์ภาพเชิงวิชาชีพให้เกิดขึ้นได้ แสดงให้เห็นว่าการปฏิบัติงานด้วยวิธีการมอบหมายงานแบบทีมพยาบาล สามารถส่งผลให้เกิดสัมพันธภาพเชิงวิชาชีพได้จริง โดยจะทำให้ เกิดลักษณะของการปฏิบัติร่วมกัน การอยู่ร่วมกัน ที่แสดงออกด้วยความมั่นใจและความไว้วางใจที่ต่อเพื่อนร่วมงาน การให้ความช่วยเหลือกันและกัน ความเป็นมิตรและความรื่นรมย์ การทำงานของกลุ่มที่มุ่งความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายร่วมกัน การริเริ่มสร้างสรรค์ การติดต่อสื่อสารระบบเปิดและความเป็นอิสระจากการคุกคาม (Beyer and Marshall, 1981) ดังได้อธิบายไว้ในข้างต้น กล่าวได้ว่ากิจกรรมทีมการพยาบาลทั้ง 4 ได้แก่การจัดแบ่งและกระจายงาน การประชุมปรึกษาทางการพยาบาล การใช้กระบวนการพยาบาลและการนิเทศบุคคล เป็นกิจกรรมการปฏิบัติที่ทำให้เกิดสัมพันธภาพในการปฏิบัติร่วมกันของพยาบาลได้อย่างดี

ตอนที่ 2

ผลของการปฏิบัติงาน ของพยาบาลวิชาชีพ ด้านวิธีการมอบหมายงานแบบทีมการพยาบาล ต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพ

1. จากการเปรียบเทียบ ผลการปฏิบัติงาน ด้วยวิธีการมอบหมายงานแบบทีมการพยาบาล ต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติกรพยาบาล พบว่า พยาบาลที่ปฏิบัติงานด้วยวิธีการมอบหมายงานแบบทีมการพยาบาลมีค่าเฉลี่ยคะแนน ความพึงพอใจในการปฏิบัติกรพยาบาลสูงกว่า พยาบาล ที่ปฏิบัติงานด้วยวิธีการมอบหมายงานแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ทุกด้าน คือ ด้านความสำเร็จในงาน การได้รับการยกย่อง ลักษณะของงาน ความรับผิดชอบ โอกาสก้าวหน้าในงาน และสัมพันธภาพระหว่างบุคคล เป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัย อธิบายได้ ดังนี้

ด้านความสำเร็จในงาน เกิดขึ้นได้สูงกับพยาบาลที่ปฏิบัติงานด้วยวิธีการมอบหมายงานแบบทีมการพยาบาล อาจเนื่องจากการทำงานเป็นกลุ่มนั้น ได้มีการร่วมกันคิดวางแผน และแก้ปัญหาให้ลุล่วงไปได้ด้วยดี ซึ่งเกิดขึ้นได้จากการประชุมปรึกษาทางการพยาบาล การวางแผนการพยาบาล และการนิเทศการพยาบาลที่หัวหน้าทีม และสมาชิกในทีม ได้ปฏิบัติต่อกันสอดคล้อง

กับที่ Hyett (1988) ได้กล่าวไว้ การทำงานเป็นทีมที่ได้มีการใช้ความสามารถในการทำงานร่วมกัน ย่อมก่อให้เกิดความสำเร็จสูงกว่าการทำงานคนเดียว เนื่องจากได้มีการแลกเปลี่ยนและสร้างเสริมความรู้ความสามารถต่อกัน ดังนั้น ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานด้านความสำเร็จในงาน จึงเกิดขึ้นกับพยาบาลที่ปฏิบัติงานด้วยวิธีการมอบหมายงานแบบทีมการพยาบาล

ด้านการได้รับการยกย่อง ที่พบได้สูงในการปฏิบัติงานด้วยวิธีการมอบหมายงานแบบทีมการพยาบาล อาจเกิดขึ้นเนื่องจากการได้มีการวางแผนดำเนินการในทีมการพยาบาล เป็นขั้นตอนเริ่มตั้งแต่ การมอบหมายงานที่ต้องพิจารณาความรู้ความสามารถเป็นเกณฑ์ การประชุมปรึกษาร่วมกันทั้งก่อนการปฏิบัติงาน ขณะปฏิบัติงานและหลังการปฏิบัติงาน รวมทั้งการพิจารณาการปฏิบัติงานที่จัดขึ้นในทีมการพยาบาล ที่มุ่งให้ได้มีการใช้ศักยภาพของสมาชิกในทีมอย่างเต็มที่ ทำให้สมาชิกในทีมเกิดความรู้สึกถึงการยอมรับ ความรู้ความสามารถต่อกันสอดคล้องกับที่ Sims, Price and Ervin (1994) ได้กล่าวว่าการทำงานร่วมกัน ในรูปแบบที่มีการยอมรับนั้น คือเกิดขึ้นได้เป็นปัจจัยสำคัญทางการสร้างความพึงพอใจในงาน

ด้านโอกาสก้าวหน้าในงาน ที่พยาบาลรับรู้ได้ว่าเกิดขึ้นอันเป็นผลมาจากการปฏิบัติงานด้วยวิธีการมอบหมายงานแบบทีมการพยาบาลนั้น อธิบายได้จากการที่ได้มีการยอมรับนับถือในความสามารถและได้มีการแลกเปลี่ยนความรู้ความสามารถกันและกัน ทำให้พยาบาลแต่ละคนมีโอกาสพัฒนาตนเอง อันจะเป็นแนวทางสำคัญสู่โอกาสความก้าวหน้าในงานต่อไป ซึ่งกิจกรรมในทีมการพยาบาลที่ส่งเสริมเรื่องนี้ได้ชัดเจน คือ การพัฒนาการปฏิบัติงานและการประชุมปรึกษาทางการพยาบาล ทั้งนี้ จึงสอดคล้องกับการอธิบายถึงกลไกการทำงานเป็นทีมของ Sullivan and Decker (1992) ที่กล่าวว่า การทำงานร่วมกันในทีมเป็นการสร้างเสริมซึ่งกันและกัน ทั้งความรู้ความสามารถและทักษะในการทำงานทำให้เกิดการพัฒนาขึ้น จึงได้นำเอาเทคนิคการทำงานเป็นทีมมาเป็นกลยุทธ์ในการพัฒนาองค์การและเป็นที่ยอมรับกันอย่างกว้างขวางในปัจจุบัน ดังนั้น ความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน ด้านโอกาสก้าวหน้าในงาน จึงรับรู้ได้จากกลุ่มพยาบาลที่ปฏิบัติงานแบบทีมการพยาบาล

ด้านลักษณะงาน ที่ทำให้พยาบาลรับรู้และเกิดความพึงพอใจได้สูง ซึ่งแสดงให้เห็นได้ด้วยลักษณะของงาน ที่ท้าทายความสามารถของผู้ปฏิบัติ เป็นงานที่ช่วยพัฒนาด้านความรู้ความสามารถของผู้ปฏิบัติไปพร้อม ๆ กัน ซึ่งวิธีการปฏิบัติงานแบบทีมการพยาบาลนั้น จะช่วยให้พยาบาลได้ใช้ความรู้ ความสามารถได้พัฒนาทักษะในการปฏิบัติงาน ทั้งในด้านการปฏิบัติการพยาบาลการ

บริหาร อีกทั้งการปฏิบัติงานแบบทีมการพยาบาล นับได้ว่า เป็นงานที่ท้าทายความสามารถของ ผู้ปฏิบัติ โดยเฉพาะในบทบาทหัวหน้าทีมจะมีโอกาสตัดสินใจ และปฏิบัติงานได้อย่างมีอิสระ ซึ่ง Shanks and Kenedy (1970) กล่าวว่า งานของทีมการพยาบาลเป็นการระงงานโดยอิสระ ของพยาบาล นอกจากนั้น กลไกและกิจกรรมการปฏิบัติงานของระบบทีมการพยาบาล จะทำให้เกิด การปฏิบัติงานร่วมกัน เกิดความร่วมมือร่วมใจกัน เพื่อให้การทำงานเป็นทีมบรรลุจุดมุ่งหมาย ร่วมกันของทีม ก่อรูปกับกิจกรรมการนิเทศของหัวหน้าทีม ที่เน้นพฤติกรรมการสอน แนะนำ ให้ ความช่วยเหลือแก่สมาชิก ตลอดเวลาการปฏิบัติงาน ซึ่งเป็นพฤติกรรมการนิเทศ ที่ช่วยสร้าง บรรยากาศของการทำงานร่วมกัน ของพยาบาลได้เป็นอย่างดี ด้วยลักษณะของการปฏิบัติงาน แบบทีมการพยาบาลดังกล่าว จึงเป็นผลให้กลุ่มพยาบาลที่ปฏิบัติงานด้วยวิธีการมอบหมายงาน แบบทีมการ จึงเกิดความพึงพอใจในด้านลักษณะงานด้วยคะแนนสูง

ด้านความรับผิดชอบ ซึ่งส่งผลให้พยาบาลพึงพอใจอันเป็นผลงานจากการปฏิบัติงาน ด้วยวิธีการมอบหมายงานแบบทีมการพยาบาล สามารถอธิบายได้ว่า เป็นผลจากกิจกรรมการ มอบหมายงานในทีมการพยาบาล ซึ่งจะมีลักษณะของการมอบหมายหน้าที่รับผิดชอบ โดยการ จัด แบ่งงานไปยังบุคลากรทุกคนในทีม ซึ่ง Korn (1981) เน้นว่า จะต้องคำนึงถึงความเหมาะสมกับ หน้าที่และความรับผิดชอบของบุคลากรแต่ละคนเป็นสำคัญ โดยเฉพาะจะต้องเหมาะสมกับความรู้ ความสามารถของบุคคล ซึ่งจะส่งผลให้เกิดการปฏิบัติงานที่เกิดคุณภาพได้ ทั้งนี้ก็ต้องขึ้นอยู่กับ การได้รับผิดชอบในงานนั้น ๆ อย่างเต็มที่ด้วย ซึ่งพยาบาลกลุ่มที่ปฏิบัติงานแบบทีมการพยาบาล มีความพึงพอใจในงานในเรื่องการได้ใช้อำนาจหน้าที่รับผิดชอบอย่างเต็มที่ ซึ่งลักษณะดังกล่าวจะ เกิดกับผู้ปฏิบัติงานได้ทั้งหัวหน้าทีม และสมาชิกทีม จึงกล่าวได้ว่า การจัดแบ่งและกระจายงานการ พยาบาล ส่งผลให้เกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติงานแก่บุคลากรได้

ด้านสัมพันธภาพระหว่างเพื่อนร่วมงาน ด้วยลักษณะการปฏิบัติแบบทีมการพยาบาลนั้น แต่ละกิจกรรมของทีมการพยาบาลได้ แก่การจัดแบ่งและกระจายงาน การร่วมประชุมปรึกษา การ ปฏิบัติการนิเทศและการใช้กระบวนการพยาบาล ทุกกิจกรรม ดังกล่าวจะช่วยให้พยาบาลได้ร่วมคิด ร่วมปฏิบัติ มีการช่วยเหลือ แนะนำให้คำปรึกษา สนับสนุนและส่งเสริมกันและกันตลอดเวลา ซึ่ง กุลยา ตันติผลาชีวะ (2522) ได้สนับสนุนข้อดีของการประชุมปรึกษาว่า ช่วยให้เกิดบรรยากาศ ของการมีส่วนร่วมของสมาชิกทุกคน ทั้งในด้านการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การร่วมกัน แก้ปัญหา สำหรับกิจกรรมทีมการพยาบาลอื่นได้แก่ การนิเทศ บุคลากร การใช้กระบวนการพยาบาล ล้วน

เป็นกิจกรรมที่มีลักษณะของการมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันของพยาบาลได้ทั้งสิ้น กล่าวได้ว่าการปฏิบัติงานด้วยวิธีการมอบหมายแบบทีมการพยาบาลก่อให้เกิดบรรยากาศ เพื่อนร่วมงานได้เป็นอย่างดี จากการศึกษาของ สุกัญญา แสงมุกข์ (2529) พบว่าบรรยากาศ เพื่อนร่วมงานมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความพึงพอใจในงาน ทั้งนี้ เพราะสัมพันธ์ภาพระหว่างบุคคลเป็นองค์ประกอบสำคัญของความพึงพอใจในงาน (Simpson, 1985) เห็นได้ว่า พยาบาลกลุ่มที่ปฏิบัติงานด้วยวิธีการมอบหมายงานแบบทีมการพยาบาลมีความพึงพอใจในการปฏิบัติกรพยาบาลด้วยคะแนนสูงตาม การรับรู้ในเรื่องบรรยากาศงานและลักษณะของการร่วมมือร่วมใจและการช่วยเหลือส่งเสริมกัน

2. จากการเปรียบเทียบ ผลการปฏิบัติงานด้วยวิธีการมอบหมายงานของพยาบาลก่อนและหลังการปฏิบัติงานต่อความพึงพอใจ ในการปฏิบัติการพยาบาลพยาบาลวิชาชีพ พบว่าหลังการปฏิบัติงานมีค่าเฉลี่ยคะแนนความพึงพอใจสูงกว่า ก่อนการปฏิบัติงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในด้านความสำเร็จในงาน การได้รับการยกย่อง ลักษณะของงาน ความรับผิดชอบ โอกาสก้าวหน้าในงานและสัมพันธ์ภาพระหว่างผู้ร่วมงาน จึงเป็นการสนับสนุนว่าการปฏิบัติงานด้วยการมอบหมายงานโดยใช้ทีมการพยาบาล ก่อให้เกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติการพยาบาลของพยาบาลได้ ดังได้อธิบายเหตุผลและข้อมูลสนับสนุนแล้วในขั้นต้น

จากข้อค้นพบในทางวิจัยนี้ ช่วยสนับสนุนการปฏิบัติงานด้วยวิธีการมอบหมายงานแบบทีมการพยาบาล ที่มององค์ประกอบของกิจกรรมที่เอื้อต่อการเกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติการพยาบาลของพยาบาลวิชาชีพได้แก่ การจัดแบ่งและกระจายงานการพยาบาล การประชุมปรึกษาทางการพยาบาล การนิเทศบุคลากร และการใช้กระบวนการพยาบาล ซึ่งสามารถสร้างความพึงพอใจในการปฏิบัติการพยาบาลให้เกิดขึ้นกับพยาบาลวิชาชีพได้ แสดงให้เห็นว่า วิธีการปฏิบัติงานแบบทีมการพยาบาล สามารถสร้างความพึงพอใจในการปฏิบัติการพยาบาลของพยาบาลได้ ด้วยองค์ประกอบความพึงพอใจในด้านความสำเร็จของงาน การได้รับการยกย่อง ลักษณะของงาน ความรับผิดชอบและโอกาสก้าวหน้าในงาน ซึ่งทั้งหมดเป็นองค์ประกอบภายในหรือปัจจัยจูงใจภายใน ซึ่ง Herzberg (1969) Maslow (1970) และ Alderfer (1972) มีความเห็นสอดคล้องกัน องค์ประกอบที่ส่งผลโดยตรงต่อความพึงพอใจในงานได้ กล่าวได้ว่า การปฏิบัติงานแบบทีมการพยาบาลทำให้เกิดแรงจูงใจภายใน โดยสามารถส่งผลตรงต่อความพึงพอใจในการทำงานของพยาบาลได้ และยังช่วยสนับสนุนแนวความคิดทฤษฎีจูงใจที่ว่าด้วย องค์ประกอบภายนอก หรือปัจจัยภายนอก (Extrinsic or Hygienic Factors) ซึ่งได้แก่ ค่าจ้างเงินเดือน ผลประโยชน์

สิ่งแวดล้อมในการทำงาน ด้านสภาพต่าง ๆ ที่เป็นเพียงปัจจัยค่าจุน ไม่สามารถช่วยให้เกิดความพึงพอใจโดยตรงได้จริงตามทฤษฎี

ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า การปฏิบัติงานด้วยวิธีการมอบหมายงานโดยใช้ทีมพยาบาลทำให้เกิดสัมพันธภาพเชิงวิชาชีพ และความพึงพอใจในการปฏิบัติการพยาบาลต่อพยาบาลวิชาชีพให้สูงขึ้นได้ ผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะดังนี้

1. ควรส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรพยาบาล ของหอผู้ป่วยในโครงการวิจัยได้ปฏิบัติงาน ด้วยวิธีการมอบหมายงานแบบทีมพยาบาลอย่างต่อเนื่องต่อไป และควรสนับสนุนให้บุคลากรในหอผู้ป่วยอื่นที่สนใจจะปฏิบัติ ได้มาศึกษาดูงานในหอผู้ป่วยวิจัย หรือควรมีการใช้ประโยชน์บุคลากรโศกการให้บุคลากรพยาบาลที่มีประสบการณ์แล้ว ได้เป็นพี่เลี้ยงให้บุคลากรที่ยังไม่มีประสบการณ์

2. ฝ่ายพัฒนาบุคลากร ควรจัดอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับเทคนิคและวิธีปฏิบัติงานแบบทีมพยาบาลเต็มรูปแบบ หรือจัดอบรมเฉพาะเทคนิค และวิธีการปฏิบัติงานในแต่ละกิจกรรมของการปฏิบัติงานแบบทีมพยาบาล เช่น การประชุมปรึกษาทางการพยาบาล การใช้กระบวนการพยาบาล เป็นต้น ในบุคลากรพยาบาลของหอผู้ป่วยที่สนใจจะปฏิบัติงานแบบทีมพยาบาล เพื่อเตรียมความพร้อมให้บุคลากรพยาบาล

3. หน่วยงานหรือโรงพยาบาลอื่น ที่มีระบบบริหารมีสภาพหอผู้ป่วยจำนวนผู้ป่วยและมีลักษณะบุคลากรพยาบาลคล้ายคลึงกับหอผู้ป่วยที่ได้ทำการวิจัย ควรนำวิธีการปฏิบัติงานแบบทีมพยาบาลไปทดลองปฏิบัติ เพื่อศึกษาผลการปฏิบัติหากเป็นผลดี ควรถือปฏิบัติให้แพร่หลายต่อไป

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

เนื่องด้วยการวิจัยครั้งนี้ศึกษาเฉพาะกลุ่มพยาบาลวิชาชีพของหอผู้ป่วยสามัญผู้วิจัย จึงขอเสนอแนะดังนี้

1. ควรทำการศึกษาถึงผลการปฏิบัติการพยาบาล ด้วยวิธีการมอบหมายงานแบบทีมพยาบาลให้ครอบคลุมทั้งกับพยาบาลวิชาชีพ และบุคลากรพยาบาลระดับอื่น ๆ ที่ต้องปฏิบัติงานร่วมกันในทีมพยาบาลด้วย

2. ควรทำการศึกษาวิเคราะห์ถึงผลการปฏิบัติงาน หรือศึกษาเกี่ยวกับคุณภาพและพฤติกรรม การปฏิบัติโดยนักศึกษา หรือวิเคราะห์เป็นรายกิจกรรมของการปฏิบัติงาน แบบทีมพยาบาล ได้แก่ การจัดแบ่งและกระจายงานการประชุมปรึกษาทางการพยาบาล การนิเทศบุคลากร หรือการใช้กระบวนการพยาบาล เป็นต้น